

Marian Paździor

Konkurs na prace naukowo-badawcze, projektowe i popularyzatorskie z dziedziny ochrony zabytków i muzealnictwa

Ochrona Zabytków 33/4 (131), 325-327

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MEDAL KU CZCI PROFESORA JANA ZACHWATOWICZA

W dniu 23 lipca 1980 r. odbyło się uroczyste spotkanie, w trakcie którego dyrektor naczelny PP Pracowni Konserwacji Zabytków dr Tadeusz Polak wręczył Profesorowi Janowi Zachwatowiczowi medal odlany z okazji 80 rocznicy urodzin. W spotkaniu udział wzięła dyrekcja Zarządu Muzeów i Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Sztuki, przewodniczący Rady Naukowo-Konserwatorskiej przy Dyrektorze Naczelnym PP PKZ, inni zaproszeni goście oraz członkowie dyrekcji Zarządu PKZ i Prezydium Konferencji Samorządu Robotniczego PP PKZ. Projekt medalu wykonał art. rzeźbiarz Wiesław Winkler, a odlała Pracownia Metaloplastyki PP PKZ — Oddział w Warszawie.

Adres honorowy wręczony przy tej okazji Profesorowi brzmi:

„Wypełniając postanowienie Dyrekcji Zarządu i Konferencji Samorządu Robotniczego Przedsiębiorstwa Państwowego Pracowni Konserwacji Zabytków prosimy Profesora architekta Jana Zachwatowicza o przyjęcie medalu upamiętniającego Jego Osiedziesięciolecie. Mamy na względzie nie tylko wyrażenie naszego najwyższego uznania Jubilatowi, współtwórcy naszego Przedsiębiorstwa. W imieniu ośmiotysięcznej załogi wyspecjalizowanej w uniiowanej dziedzinie Profesora — konserwacji zabytków składa-



my wyraz podziękii pierwszemu po 1945 roku Generalnemu Konserwatorowi Zabytków. Wytyczenie kierunku polityki konserwatorskiej w Polsce Ludowej miało miejsce w pierwszych latach powojennych. Zasady odbudowy i rekonstrukcji zespołów historycznej zabudowy miasta, organizacja służby konserwatorskiej i wykonawczej, by podjąć wielkie, interdyscyplinarne działania w dziele ochrony dóbr kultury — wypracowa-

wane zostały pod kierunkiem Profesora Zachwatowicza.

Jest też nasz medal wyrazem najgłębszego szacunku dla obywatelskiej, patriotycznej postawy Jubilata, który całe swe życie zawodowe, wszystkie siły i umiejętności poświęcił ratowaniu i utrwalaniu historycznego dorobku Polski.”

Lech Krzyżanowski.

KONKURS NA PRACE NAUKOWO-BADAWCZE, PROJEKTOWE I POPULARYZATORSKIE Z DZIEDZINY OCHRONY ZABYTEKOW I MUZEALNICTWA

Dnia 20 sierpnia 1980 r. odbyło się w Ministerstwie Kultury i Sztuki wręczenie nagród i wyróżnień laureatom konkursu. Ogółem rozpatrzono 82 prace, a nagrodzono i wyróżniono 36 prac.

W dziale prac naukowo-badawczych nagrody I stopnia otrzymały prace: dr Felicja Białęcka — *Dokumentacja i informacja naukowa w archeologii. Zarys problematyki i propozycje metodyczne*. Rozprawa doktorska wydana przez „Ossolineum” w 1979 r. Nagrodzona za najobszerniejsze opracowanie przedmiotu, jakie kiedykolwiek powstało w polskiej literaturze oraz za cenne wskazania dotyczące rozwoju, doskonalenia i upowszechnienia systemu archiwistycznego w archeologii; mgr Barbara Czajkowska — *Historia renowacji i konserwacji. Konserwacja i ekspozycja tryptyku św. Mikołaja z Zarzecza oraz próba potwierdzenia jego datowania*. Praca magisterska wykonana na Wydziale Konserwacji Dzieł Sztuki ASP w Krakowie. Nagrodzona za rzetelne przebadanie i rozpoznanie obiektu z podaniem pełnej

kroniki zabiegów konserwatorskich oraz trafne wskazania na przyszłość; dr Michał Czajnik, mgr inż. Piotr Kozarski, inż. Zygmunt Wczelik — *Opinia dotycząca stanu technicznego zabytkowego zespołu Muzeum Martyrologii w Oświęcimiu-Brzezince*. Ekspertyza przygotowana w Zjednoczonych Zespołach Gospodarczych w 1980 r. Nagrodzona za bardzo wnikliwą i kompleksową, społecznie opracowaną ekspertyzę oraz wskazania techniczno-konserwatorskie zespołu budynków obozu zagłady; mgr Teresa Holcer — *Studium historyczno-architektoniczne kamienicy Mały Rynek 1 w Krakowie*. Dokumentacja przygotowana w krakowskim Oddziale PP PKZ. Nagrodzona za opracowanie studium stanowiącego ważny przyczynek do badań nad historią i rozwojem kamienicy lokacyjnego Krakowa; płk Edmund Kopicki — *Katalog podstawowych typów monet i banknotów polskich oraz ziem historycznie z Polską związanych*. Wydany przez Polskie Towarzystwo Archeologiczne i Numizmatyczne w Warszawie, 1974—1979. Nagrodzona za

przygotowanie, przy ogromnym nakładzie pracy, fundamentalnego, nowatorsko ułożonego katalogu, stanowiącego podstawową pozycję w zakresie numizmatyki polskiej; mgr Ewa Pustola-Kozłowska — *Studium historyczno-architektoniczne hotelu Bristol w Warszawie*. Przygotowane w warszawskim Oddziale PP PKZ. Nagrodzone za wzorowe opracowanie dokumentacji dziewiętnastowiecznego budynku użyteczności publicznej, wychodzące daleko poza ramy normalnych opracowań tego typu mgr Grażyna Szulze-Głazik — *Przeniesienie metodą strappo zachowanych fragmentów IV warstwy malarskiej w absydzie kościoła ŚŚ. Jana i Katarzyny w Świerzawie woj. jeleniogórskie oraz próba odczytania jej ikonografii*. Praca magisterska przygotowana na Wydziale Konserwacji Dzieł Sztuki ASP w Krakowie. Nagrodzona za szczególnie sumienne i dokładne opracowanie części teoretycznej przy równoczesnym, nowatorskim podejściu do zabiegów konserwatorskich.

Nagrody II stopnia otrzymały prace: mgr Grażyna Fremi-Labuda — *Zarys działalności organizacyjnej i naukowo-dydaktycznej Bohdana Marcotego*. Praca magisterska wykonana w Instytucie Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego. Nagrodzona za sumienne i wyczerpujące zebranie materiałów bibliograficznych dotyczących jednego z koryfeuszów współczesnego konserwatorstwa w Polsce; mgr Ewa Gryglewicz — *Technologia i technika laki europejskiej w oparciu o badania chemiczne i fizyczne*. Praca magisterska przygotowana na Wydziale Konserwacji Dzieł Sztuki ASP w Krakowie. Nagrodzona za podjęcie i wnikliwe opracowanie tematu, wnoszące wiele nowych elementów do wiedzy o technologiach wyrobów rzemiosła artystycznego; dr Henryk Jaworowski — *Analiza cech typologicznych i wartości kulturowych XIX-wiecznych struktur urbanistycznych w śródmieściu Łodzi*. Rozprawa doktorska przygotowana na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej. Nagrodzona za wyodrębnienie form rozplanowania i typów zabudowy oraz prezentację wieloletnich badań bardzo przydatnych dla potrzeb rewaloryzacji i planowania przestrzennego m. Łodzi; mgr Bogumiła Szurowa — *Karczmy na Kielecczyźnie w XVIII i XIX w.* Wydane przez BBDZ i Muzeum Wsi Kieleckiej w Kielcach, Bronkowice Nr 21, gm. Pawłów, chałupa chłopska z XVIII—XIX w. Dokumentacja historyczna opracowana w kieleckim Oddziale PP PKZ, Daleszyce, ul. Głowackiego nr 24, gm. Daleszyce, dom małomiasteczkowy z 1892 r. Sprawozdanie z prac konserwatorskich wykonane w kieleckim Oddziale PP PKZ. Nagrodzone za wnikliwe badania budownictwa ludowego i małomiasteczkowego na Kielecczyźnie i trafne wnioski konserwatorskie.

Nagrody III stopnia otrzymały prace: mgr Wojciech Fabisiak — *Studia nad polskim wystawiennictwem archeologicznym w latach 1918—1978*. Praca magisterska przygotowana na Uniwersytecie Wrocławskim. Nagrodzona za podjęcie nie opracowanego dotąd tematu oraz duże zaangażowanie przy zachowaniu krytycyzmu; mgr Beata Fekecz-Tomaszewska — *Witraże nowożytne w zbiorach polskich. Katalog wystawy Muzeum Architektury we Wrocławiu*. Nagrodzona za przygotowanie interesującej wystawy witraży nowożytnych i katalogu, precyzyjne określenie technik i technologii eksponatów wraz z opisaniami i analizą formalną; mgr Marta Kasparek — *Konserwacja obrazu Portret króla Stanisława Augusta Poniatowskiego*. Praca magisterska przygotowana na Wydziale Konserwacji Dzieł Sztuki ASP w Krakowie. Nagrodzona za wzorowe rozpoznanie technologiczne obiektu i jego stanu zachowania, przeprowadzenie analizy ikonograficzno-stylistycznej oraz nowatorskie podejście do zastosowanych metod konserwacji; mgr Jan Maziarz — *Konserwacja obrazu Narodziny Jana Chrzciciela z klasztoru ss. Karmelitanek bosych w Krakowie*. Praca magisterska wykonana na Wydziale Konserwacji Dzieł Sztuki ASP w Krakowie. Nagrodzona za twórcze zastosowanie przyjętej metody konserwatorskiej przy dużej skali trudności w przeprowadzaniu zabiegów; dr inż. arch. Jadwiga Pińczewska — *Wiata w nowożytnej kamienicy na Śląsku*. Rozprawa doktorska wykonana w Instytucie Historii Architektury, Sztuki i Techniki Politechniki Wrocławskiej. Nagro-

dzona za opracowanie tematu bardzo przydatnego w pracach rewaloryzacyjnych tego typu obiektów i precyzyjne udokumentowanie nie istniejących już budowli; mgr Jolanta Prewencka-Gucwa — *Scenariusz ekspozycji domu szewca w Daleszyc z ok. 1920—30 roku*. Opracowany w kieleckim Oddziale PP PKZ. Nagrodzony za wnikliwe i dogłębne opracowanie, stanowiące istotny przyczynek do wiedzy o kulturze ludowej regionu; mgr Jan Święch, mgr Roman Tubaja — *Koncepcja i program muzeum etnograficznego typu skansenowskiego Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej*. Praca wykonana na zlecenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Włocławku. Nagrodzona za wzorowe, kompleksowe opracowanie tematu zwracające uwagę na wszystkie istotne problemy związane z budową parku etnograficznego; dr Jerzy Czajkowski, dr Michał Czajnik, dr Franciszek Miłdura — *Muzea skansenowskie w Polsce*. Wydane przez Bibliotekę Muzeum Narodowego Rolnictwa w Szreniawie, Poznań 1979. Nagrodzona nagrodą specjalną za przygotowanie cennej, kompleksowej, pierwszej w fachowej literaturze polskiej pozycji wydawniczej o muzeach etnograficznych na wolnym powietrzu; praca zespołowa pod redakcją prof. dra Władysława Ślesięńskiego — *Metody badawcze stosowane w identyfikacji i diagnostyce dzieł sztuki*. „Zeszyty Naukowe Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie”, nr 11. Uhonorowane nagrodą specjalną za opracowanie pierwszego tego typu skryptu dla młodych adeptów kadry konserwatorskiej, dającego jej możliwość zapoznania się z metodami badawczymi w tej dziedzinie.

Prace wyróżnione. Mgr Krystyna Baczek — *Oznaczanie spoiw za pomocą wybarwień specyficznych*. Praca wykonana w Laboratorium Naukowo-Badawczym PP PKZ Oddziału warszawskiego. Wyróżniona za podjęcie i opracowanie tematu bardzo przydatnego w praktyce konserwatorskiej; mgr Grażyna Borkowska — *Działalność Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Przeszłości na Lubelszczyźnie*. Praca magisterska wykonana w Instytucie Wychowania Artystycznego Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Wyróżniona za zebranie i pierwsze opracowanie materiałów źródłowych dotyczących działalności TONZP na Lubelszczyźnie; mgr Tadeusz Gnoiński — *Monografia Muzeum Konstantego Łaszczyki w Dobrem*. Praca magisterska przygotowana w Wyższej Szkole Rolniczo-Pedagogicznej w Siedlcach. Wyróżniona za przygotowanie pracy stanowiącej przyczynek do historii muzealnictwa w Polsce; mgr inż. Zdzisław Kraśko — *Rewaloryzacja obiektu zabytkowego i jego adaptacja dla celów Muzeum Ziemi Lubuskiej lub celów innego użytkownika*. Praca dyplomowa przygotowana w Instytucie Budownictwa i Inżynierii Środowiska WSI w Zielonej Górze. Wyróżniona za podjęcie tematu i umotywowane wnioski konserwatorskie idące w kierunku ratowania zabytków kultury ludowej; dr Henryk Szczepański — *Prawno-karna ochrona dóbr kultury w Polsce*. Rozprawa doktorska przygotowana na Wydziale Prawa i Administracji UMK w Toruniu. Wyróżniona za podjęcie istotnego w ochronie zabytków problemu oraz zebranie bogatego i interesującego materiału faktograficznego; Zofia Szostek — *Koszty i źródła finansowania ochrony zabytków w latach 1976—78 na przykładzie województwa piotrkowskiego*. Praca dyplomowa wykonana na

Zaoicznym Studium Ekonomiczno-Społecznym Uniwersytetu Warszawskiego. Wyróżniona za podjęcie tematu będącego ważnym składnikiem poczynań konserwatorskich w dziele ochrony dóbr kultury; mgr inż. Tadeusz Zezyk, mgr inż. Anna Kamińska — *Metody osuszania zawilgoczonych murów w obiektach zabytkowych*. Praca dyplomowa przygotowana w Instytucie Budownictwa i Inżynierii Środowiska WSI w Zielonej Górze. Wyróżniona za interesujące opracowanie problemu istotnego w ochronie i konserwacji obiektów zabytkowych.

W dziale prac projektowo-badawczych nagrody I stopnia otrzymały prace: zespół projektowy pod kierunkiem mgr inż. arch. Ireny Jaroszewskiej-Bartoszewicz — *Studium rewaloryzacji zespołu staromiejskiego w Tolkmicku*. Wykonane w gdańskim Oddziale PP PKZ. Nagrodzone za wszechstronne opracowanie projektu rewaloryzacji historycznego układu przestrzennego z uwzględnieniem wymogów konserwatorskich i potrzeb współczesnego życia; mgr inż. arch. Ewa Wan — *Adaptacja historycznej zabudowy terenu XIX-wiecznej Gazowni Wolskiej w Warszawie dla potrzeb kulturalno-oświatowych*. Praca magisterska wykonana na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej. Nagrodzona za wyjątkowo trafny projekt przystosowania zabytku techniki do potrzeb współczesnych funkcji kulturalnych.

Nagrodę II stopnia otrzymała praca wykonana przez zespół pod kierunkiem dra inż. arch. Andrzeja Walickiego — *Plan generalny zagospodarowania przestrzennego Nadmorskiego Parku Krajobrazowego*. Opracowany w Biurze Planowania Przestrzennego w Gdańsku. Nagrodzony za modelowe opracowanie w skali wielkoprzestrzennej zagospodarowania, wykorzystania i ochrony terenu nadmorskiego z uwzględnieniem obiektów i zespołów zabytkowych.

Nagrodę III stopnia otrzymała praca mgra inż. arch. Witolda Karwowskiego — *Zagospodarowanie przestrzenne miasta Nowe Warpno i rewaloryzacja zabytkowego zespołu*. Praca magisterska wykonana w Instytucie Architektury i Planowania Przestrzennego Politechniki Szczecińskiej. Nagrodzona za interesujące studium projektowe rewaloryzacji zabytkowego układu miejskiego z zachowaniem istniejącej zabudowy w połączeniu z nowoczesną architekturą.

Wyróżnienie otrzymała praca mgr inż. arch. Ewy Rombalskiej — *Adaptacja kolegium pojezuickiego w Kaliszu na Urząd Wojewódzki*. Praca magisterska przygotowana w Instytucie Podstaw Rozwoju Architektury Politechniki Warszawskiej. Wyróżniona za podjęcie aktualnego tematu w zakresie adaptacji architektury zabytkowej dla potrzeb współczesnych.

W dziale prac popularyzatorskich nagrodę I stopnia otrzymały prace: Zbigniew Sroczyński, Michał Czajnik, Andrzej Kolacz, Mieczysław Pudelko, Zygmunt Wczelik, Zygmunt Wójcikowski, Edward Ziółkowski — *Problemy ochrony zabytkowego drewna. Wystawy zorganizowane w Warszawie przez Zjednoczone Zespoły Gospodarcze*. Nagrodzona za cenny wkład w szeroką popularyzację dóbr kul-

tury i ochronę zabytków sztuki ludowej przed zniszczeniem; mgr Andrzej Scheer — *Dawne prawo w kamieniu zapisane. Katalog wystawy fotogramów zorganizowanej w Muzeum Dawnego Kupiectwa w Świdnicy*. Nagrodzona za ogromny wkład pracy w rozpoznanie i opracowanie dokumentacji krzyży pokutnych i innych tego typu obiektów, za popularyzację tych mało znanych zabytków, wielkie zaangażowanie i aktywną postawę w społecznej opiece nad zabytkami. Nagrodę II stopnia otrzymały dwie prace (łącznie): dr Czesław Erber —

Dziecko w eklibrisie polskim. Z kolekcji Barbary i Czesława Erberów, Fotografia w Kielcach. Część I — wiek XIX. Studium wstępne. Obie wydane przez Koło Naukowe Bibliologów Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach, 1979. Nagrodzone za upowszechnianie sztuki i kultury materialnej oraz poznawczo-dydaktyczne zalety opracowań. Jury konkursu przyznało nagrodę specjalną tygodnikowi „Przekrój” za popularyzację muzealnictwa i ochrony zabytków w licznych publikacjach oraz za szczególne osiągnięcia w zakresie mobili-

zacji opinii społecznej w kraju i za granicą na rzecz odnowy Krakowa. Konkurs na prace naukowo-badawcze, projektowo-badawcze i popularyzatorskie z dziedziny ochrony zabytków i muzealnictwa, organizowany rokrocznie przez Ministerstwo Kultury i Sztuki — Zarząd Muzeów i Ochrony Zabytków od 1975 r., ma na celu zachęcenie młodej kadry naukowej do podejmowania tematów oraz do ich wykorzystania przez służbę konserwatorską i muzealną.

Marian Paździor

Niżej publikujemy dokument sporządzony przez krakowski Oddział Stowarzyszenia Historyków Sztuki, który był inicjatorem powstania memoriału w 1974 r. i w tym dokumencie ponownie analizuje zagadnienia związane z ochroną zabytków Krakowa. Z treścią dokumentu, przedstawionego Prezydentowi Miasta Krakowa, zostały zapoznane także inne organizacje twórcze Krakowa: Związek Literatów Polskich, Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich oraz środowisko inżynierjno-techniczne zgrupowane w krakowskim Oddziale Naczelnej Organizacji Technicznej. Upoważnieni przez sygnatariuszy dokumentu prezentujemy jego tekst, będący wyrazem poglądów krakowskiego środowiska twórczego. Nie odbiegając one, nawiasem mówiąc, od poglądów środowisk fachowych innych miast, także i od poglądów Redakcji. Publikację niniejszą traktujemy jako próbę zainicjowania dyskusji na temat procesu rewaloryzacji Krakowa, której dotąd, mimo usilnych starań, nie udało się na naszych łamach rozpocząć.

POGLĄD STOWARZYSZEŃ TWÓRCZYCH NA SPRAWY OCHRONY ZABYTEKÓW KRAKOWA

(w nawiązaniu do „Memoriału” pięciu stowarzyszeń z dnia 14 marca 1974 r.) przedłożony Prezydentowi Miasta Krakowa, Kraków 1980

Stowarzyszenia kulturalne i twórcze Krakowa, reprezentowane przez Zarządy swych organizacji, doceniając wagę ochrony Krakowa, jako najwybitniejszego ośrodka kultury narodowej, przedstawiły Prezydentowi Miasta w 1974 r. „Memoriał w sprawie ochrony i rewaloryzacji zabytków Krakowa”.

Zasadnicze tezy „Memoriału” dotyczyły: — braku koncepcji funkcji śródmieścia, — przecięcia funkcjonalnego dzielnic zabytkowych,

— skażenia środowiska.

Krytycznie ocenione zostały sprawy:

— niewłaściwych projektów i realizacji, — niewłaściwej organizacji procesów wykonawczych (długotrwałość cykli konserwatorskich, zła organizacja placów budowy, brak zabezpieczenia konserwowanych obiektów itp.),

— słabość struktur i form organizacyjnych służb konserwatorskich.

Nasze postulaty i propozycje działania obejmowały:

— sporządzenie szczegółowego planu zagospodarowania przestrzennego dzielnic zabytkowych,

— poprawę w dziedzinie organizacji i realizacji konserwatorskich (m.in. stworzenie Muzeum Architektury, zorganizowanie magazynu wyposażenia obiektów konserwatorskich),

— oparcie akcji ochrony zabytków Krakowa o mecenat ogólnopolski,

— wzmocnienie władzy konserwatorskiej przez powołanie sieci rejonowych konserwatorów i inspektorów konserwatorskich oraz stworzenie przy Urzędzie Konserwatorskim zespołu koordynacyjnego,

— wzmocnienie placówek badawczo-projektowych,

— wzmocnienie przedsiębiorstw konserwatorskich,

— zorganizowanie międzyuczelnianych studiów podyplomowych,

— stworzenie platformy do dyskusji dotyczącej problematyki konserwatorskiej.

Minione sześć lat stworzyło perspektywę, z której możemy ocenić rozwój sytuacji. W czasie tym powstały dobre warunki dla rozwiązania problemów poruszonych w naszym „Memoriale”:

— powołany został wysoki patronat akcji odnowy miasta pod przewodnictwem prof. Henryka Jabłońskiego, Przewodniczącego Rady Państwa,

— akcja uzyskała rangę krajową, której wyrazem stały się podjęte uchwały, poruszenie opinii społecznej i zaangażowanie finansowe,

— właściwym kierunkiem było przeniesienie procesu odnowy Krakowa na płaszczyznę wielu specjalności, a także traktowanie działalności nie jako akcji doraźnej, lecz procesu permanentnego.

Z drugiej jednak strony tworzy się niepokojąca sytuacja, która może w skutkach doprowadzić bądź do całkowitego przekreślenia podjętej akcji, bądź wypaczenia jej sensu.

Kwestia ta nurtuje wszystkie środowiska zawodowe i społeczne Krakowa, co znalazło swój wyraz m.in. w zorganizowanych ostatnio sesjach Komisji Naukowo-Problematycznej „Kraków 2000” Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Krakowie oraz Instytutu Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego.

W tej sytuacji czujemy się moralnie zobowi-

ązani do zwrócenia uwagi na istniejące zagrożenia.

1. Nadal odczuwalny jest brak całościowego programu rewaloryzacji zabytkowego obszaru miasta.

W konsekwencji:

— mimo zatwierdzenia stref ochronnych w planie Krakowskiego Zespołu Miejskiego w 1977 r. akcja rewaloryzacji sprowadzona jest w praktyce do pojedynczych obiektów, co najwyżej bloków z pominięciem całego kontekstu urbanistycznego; odbywa się to głównie w ramach tzw. „priorytetów społecznych”, przy koncentracji robót zmierzającej do uzyskania spektakularnych efektów;

— w obiektach już zrewaloryzowanych następuje zachwianie równowagi struktury społecznej i demograficznej;

— brakuje prawidłowego programu funkcjonalnego, co wyraża się w nieprzestrzeganiu zasady utrzymania prymatu wartości zabytkowych i artystycznych nad potrzebami utylitarnymi. Przykładów dostarczają tu zarówno ukończone już realizacje (m.in. „Wierzynek”), jak projekty (część zespołu ul. Kanoniczej);

— projektowe rozwiązania komunikacyjne nie tylko nie są podporządkowane wartościom historycznym układu urbanistycznego koncentrycznie, lecz niszczą go i zacierają (al. Norwida przeprowadzona przez ogród Helclów wraz z jej projektowaną kontynuacją w kierunku wschodnim, wytyczenie ul. Telewizyjnej), brakuje należytego rozwiązania sieci parkingów, niewłaściwie są propozycje ich lokalizacji przez wyburzenie wewnątrz bloków;

— istnieje potrzeba dalszych prac nad modelowymi rozwiązaniami funkcji, komuni-